
Protokoll

Tillgänglighetsrådet

15 februari 2024

Tillgänglighetsrådets protokoll

Plats och tid Ljussgården, Visborg, 15 februari 2024, klockan 13.00–16.00

Beslutande Filip Reinhag (S), ordförande
Gösta Karlsson (Synskadades Riksförbund Gotland, SRF)
Jan Svensson (Föreningen utvecklingsstörda barn. FUB)
Margareta Palmedal (Astma och allergiförbundet)
Marianne Eriksson (Funkibator)
Sten Julin (Strokeföreningen)
Mats Boström (Reumatikerdistriktet Gotland)

Ersättare Sebastian Östborn (Riksförbundet för social och mental hälsa)
Nils-Ture Krusenblad (Riksförbundet för Social och Mental hälsa, RSMH)

Lennart Wallin (Parkinson)

Övriga Blerina Rabushaj, sekreterare, RSF

Datum för justering

Paragrafer § 1–11

Underskrifter Detta protokoll har justerats digitalt och saknar därför signaturer.

Sekreterare Blerina Rabushaj

Ordförande Filip Reinhag

Justerare Jan Svensson

Organ	Tillgänglighetsrådet
Sammanträdesdag	2024-02-15
Protokollets förvaringsplats	Regionstyrelseförvaltningen

Register

Tillgr § 1	Förslag till justeringsledamot	5
Tillgr § 2	Godkännande av dagordningen	5
Tillgr § 3	Föregående protokoll 2023-12-05	5
Tillgr § 4	Information från Representantgruppen	5
Tillgr § 5	Uppdatering handlingsplan för Tillgänglighetsrådet mandatperiod 2023–2026	6
Tillgr § 6	Återkoppling av aktuella frågor	7
Tillgr § 7	Tema Kultur – Kultursamverkansmodellen, Kulturplanen 2025–2028 och Omvärldsanalys	9
Tillgr § 8	Tillgängliga lokaler vid kulturevenemang – TK-webbapplikation	10
Tillgr § 9	Övriga frågor	12
Tillgr § 10	Förslag på frågor till nästkommande möte	12
Tillgr § 11	Sammanträdet avslutas	12

Tillgr § 1 Förslag till justeringsledamot

Ordförande Filip Reinhag hälsade alla välkomna och förklarade mötet öppnat.
Jan Svensson valdes att justera protokollet.

Tillgr § 2 Godkännande av dagordningen

Dagordning godkänns

Tillgr § 3 Föregående protokoll 2023-12-05

Godkänns.

Tillgr § 4 Information från Representantgruppen

Rehabilitering

Strokeföreningen, Neuro och Parkinson hade möte den 2/2 som Filip deltog i. Det pågår ett arbete med att förbättra situationen på neurorehabiliteringen. Det finns inte en fast läkare sedan länge.

Bemötandguiden

Nu har ytterligare 500 bemötandeguiden tryckts upp med stöd av länsstyrelsen. FUNKISAM vill skapa arbetsgrupper, utifrån medlemsorganisationerna, som kan utbilda de som vill ha utbildning kring bemötandeguiden. En grupp har redan varit ute och utbildat bibliotekspersonal, det var 27 personer som deltog och det var väldigt uppskattat. Det pågår ett fortsatt arbete med att sprida guiden runt om på Gotland, både till företagare och Region Gotlands verksamheter. De som vill ha en utbildning på sin arbetsplats kan kontakta FUNKISAM.

Färdtjänst

Det pågår en upphandling för ny beställare central. Det belyses återigen att det inte funkar bra med färdtjänstresorna och FUNKISAM får höra många klagomål. Dessa klagomål når inte alla gånger Region Gotland och då syns det inte heller i systemen. Alla uppmuntras att följa rutinerna för klagomål till

Region Gotland så att de kan registreras och därmed få in dem i systemen. Den 16/5 är det möte mellan FUNKISAM, Region Gotland och utföraren för att diskutera de problem som finns. Jan återkopplar till Tillgänglighetsrådet.

Säkerheten på Rehabilitering Korpen

Det upplevs fortsatt otryggt vid in- och utpasseringar efter 16.15 när Korpens entré stänger. Denna fråga behöver diskuteras med de som bedriver rehabiliteringsverksamhet så att alla som behöver delta på olika aktiviteter kan känna sig trygga i att röra sig i lokalerna. Det är viktigt att patienter kan komma åt lokalerna på ett bra sätt annars riskerar verksamheterna att tappa patientgrupper, medlemmar, ledare och i värsta fall kan människor bli sjukare. Frågan behöver tas upp i samrådet för HSF/SOF samt i samrådet TKF/MB. Ett förslag är att det bildas en arbetsgrupp mellan dessa samråd som kan diskutera och driva frågan för att få en lösning. Filip och Jan återkommer kring detta lite längre fram.

Tillgänglighetsguide

FUNKISAM vill undersöka vilka möjligheter som finns för att, tillsammans med Region Gotland, länsstyrelsen och näringslivet, skapa en tillgänglighetsguide. Först ut är att se över offentliga toaletter och badplatser. Några frågor som bör utredas är hur ser infrastrukturen ut runtomkring dessa miljöer, vilken anpassning finns det, ex. finns det ramp för rullstolsbundna osv. Återkoppling kring detta är till nästa Tillgänglighetsråd av Filip och Jan.

Tillgr § 5 Uppdatering handlingsplan för Tillgänglighetsrådet mandatperiod 2023–2026

Jan har skickat handlingsplanen till alla medlemsorganisationer för att de skall få möjlighet till att inkomma med synpunkter. Inga synpunkter har inkommit men Jan vill att det görs dessa förändringar:

1. Lägg till under rubrik "kunskap": *"FUNKISAM erbjuder att hålla kursutbildning för alla verksamheter på ön för att behysa bemötande"*
2. Lägg till: *"Vi vill jobba med en tillgänglighetsguide för hela Gotland"*
3. Revidering: *Ta bort "Kuststaden" och lägg till "Klarabo"*.

Handlingsplanen revideras av samordnare för Tillgänglighetsrådet och skall vara klart till nästa Tillgänglighetsråd. En uppdaterad version skickas per e-post till alla råd.

Tillgr § 6 Återkoppling av aktuella frågor

Jan Svensson, informerar

Bidrag

FUNKISAM har tidigare fått 100 000kr i bidrag från kultur och fritid men för i år har man begärt 130 000kr på grund av höjd hyra. Ansökan lämnades in förra veckan.

Tillgänglighetsstrategin

Region Gotlands tillgänglighetsstrategi behöver revideras. Strategin finns under TKF och det är Lennart Klintbom som har fått uppdraget. Det är en ganska omfattande strategi och FUNKISAM, tillsammans med medlemsorganisationerna, har möjlighet att inlämna synpunkter. När den är klar kan Tillgänglighetsrådet få en återkoppling.

Riktlinjer för badplatser

Pernilla Johansson, stadsträdgårdsmästare, och Johan Arvidsson, landskapsingenjör, har fått i uppdrag att ta fram riktlinjer för tillgängligheten på olika badplatser på hela ön. Först ut för översyn är badplatser i Slite, Gustavsvik och Grötlingbo.

FUNKISAM har begärt att förvaltningarna för Kortis, Hemsebadet och Hemsebibliotek skall presentera i sina samrådsgrupper vad deras tillgänglighetsöversyn har gett för resultat.

Flera lekplatser runtom på Gotland skall få en uppfräschning, ex skall det sättas upp bänkar i furulundsskogen. FUNKISAM har ett väldigt bra samarbete med teknikförvaltningen, uppger att det känns roligt att samarbeta med dem.

Enheten för biblioteksutveckling och regional utveckling samarbetar kring en kartläggning i digitalt utanförskap. De hade en workshop och fyra representanter från funktionsföreningarna deltog.

Aktivera Gotland –workshop den 5 mars på Clarion Hotel. Syftet med workshopen är att utveckla plattformen gotland.com genom att synliggöra aktiviteter med koppling till rörelse/fysiskt aktivitet och återhämtning. Gotlands medborgare, besökare och nyinflyttade ska lättare kunna hitta aktiviteter på en gemensam digital plattform. FUNKISAM har begärt in synpunkter från medlemsorganisationerna och skickat länk för hur man kan anmäla sig till workshopen.

Nu har Region Gotlands nya hemsida lanserats. Ansvarig projektledare, Sebastian Havdelin, har varit hos Tillgänglighetsrådet två gånger och informerat om deras arbete samt inhämtat synpunkter. Hemsidan skall nu vara mer tillgänglighetsanpassad och alla uppmanas att gå in på gotland.se och se vad man tycker.

Kommentar: Marianne har varit inne på hemsidan och hon tycker att sidan är mer lättläst och att det är lättare att hitta information.

Ekonomi

Region Gotlands har en utmanande ekonomisk situation, vi hamnar på ca 229 miljoner i underskott. Det finns ett sparkrav på ca 159 miljoner inom HSF. Det är viktigt att titta på hur nedskärningar kan ske på bästa sätt både utifrån patientperspektiv och personalens perspektiv. Kostnaderna för hyrpersonal är för stora och det är hög inflation på mediciner och andra sjukvårdsinsatser. SKR (Sveriges kommuner och regioner) gör en bedömning att kommunerna totalt kommer göra ett underskott på 44 miljarder. Alla regioner kommer lägga budget med negativ resultat och flera kommuner kommer behöva höja skatten.

Kommentar: Margareta berättar om ett exemplifierad problem när man är multisjuka där man kan behöva ta samma prov flera gånger, fast på olika vårdinstanser, vad är syftet med det?

Kommentar: Filip berättar att fler prov tas dels för säkerhets skull, dels beroende på att provtagningen är paketerad på ett sådant sätt så att alla prov i det paketet måste tas, man måste använda allt. Det man har sagt är att trots att man tar fler prover så kan man inte se samband till att antalet diagnoser ökar i relation till att det är fler analyser. En annan kostnad är läkemedelskassation, det köps in för mycket läkemedel som sedan inte nyttjas. Det är en bredd av kostnader som man behöver titta på.

Kommentar: Margareta berättar om ett annat problem för multisjuka, som möter flera specialister, är att det upplevs som att läkarna inte läser varandras journalanteckningar.

Kommentar: Filip menar arbetet med god och nära vård skall ge en förändring i att utgå från patientens behov och att läkare kan samordna insatser runt patienten, inte tvärtom. Att man får vård vid rätt instanser och att det finns en kedja som hänger ihop. Primärvården har det samordnadeansvaret.

Tillgr § 7 Tema Kultur – Kultursamverkansmodellen, Kulturplanen 2025–2028 och Omvärldsanalys

Viktoria Norberg, projektledare på kultur/fritid
Karin Leoson, verksamhetscontroller på kultur/fritid

Kultursamverkansmodellen har till syfte att fördela statliga medel via Kulturrådet som i sin tur fördelar medlen vidare till regionerna. Dessa medel fördelas med utgångspunkt i regionala kulturplaner. Nu är vi inne på sista året för den befintliga kulturplanen som gäller under perioden 2021–2024.

Den nya kommer gälla från 2025–2028. I den nya kulturplanen kommer det finnas 26 miljoner som kommer fördelas beroende på vilka fokusområden, förändringar eller förflyttningar som beskrivs i den nya kulturplanen. Under januari-mars pågår ett arbete med att ta fram förslag på insatser och formulera mål. Arbetet sker i arbetsmöten med politiker, tjänstemän från Region Gotland samt i dialoggrupper inom olika kulturområden där representanter deltar. Det som man har sett är att man behöver bli bättre på samarbeten över förvaltningsgränserna främst inom tre områden, det första inom socialt hållbarhetsarbete (psykisk hälsa, tillgänglighetsfrågor) den andra inom miljöfrågor/klimat och den tredje inom näringslivsfrågor.

Några utmaningar som man ser är hur man skall nå ut med kultur till flera målgrupper eftersom så som det ser ut just nu så visar flera undersökningar på att det är flest högutbildade kvinnor som tar del av kultur.

Ett annat problem är att anslagen inte ökar, blir inte mer från staten men lönerna ökar och kostnaderna ökar. Hur skall vi göra för att vara ekonomiska starka?

Fråga: Jan undrar hur vet man vad folk vill ha för sorts kultur?

Svar: Vi behöver vara bättre på att fråga de vi är tillför, ha ett medskapande arbetssätt. Det som offentliga ger stöd för gäller inte all kultur. Vi har krav på att det blir ett bredare kulturutbud. Ex på några som har gjort undersökningar är Gotlandsmusiken som har bra koll på vilka som köper biljetter och kommer till deras evenemang. Staten vill att det satsas på barn och unga samt unga vuxna.

Fråga: Jan undrar om man kan styra hur man omfördelar medlen till verksamheter?

Svar: Medlen skall fördelas till de aktörerna som är i kulturplanen. En statlig utredning har skickats ut för remiss och förslag finns på att det skall bli enklare att förändra och omfördela medel.

Kommentar: Marianne tycker att det behövs konstverk kring att fysiskt gestalta funktionshinder, det har man gjort på andra ställen.

Kulturen omfattar många aktörer på Gotland, alla skall känna att man kan göra saker tillsammans för då blir det en sådan kraft där många kan trivas. Nuvarande plan har gett resultat inom flera områden. Ni kan läsa mer om det på [Kulturplan | Region Gotland](#).

Tillgänglighetsrådet och FUNKISAM kan vara remissinstanser för kulturplanen och om det blir aktuellt så skickas en enkät till alla genom en länk.

Tillgr § 8 Tillgängliga lokaler vid kulturevenemang – TK-webbapplikation

Johan Seige, utvecklare av applikationen

Johan har varit med och tagit fram en TK-webbapplikation som är helt gratis och tillgänglig att använda av vem som helst. Idén till att ta fram denna sida kom till genom en workshop där man diskuterade tillgänglighet när man är på föreställningar/evenemang och hur viktigt det är att informera och förbereda personer som skall delta i förhand kring tillgänglighet. Efter en projektansökan, där man fick medel, tog det ca tre år att ta fram den här applikationen.

Applikation är fylld med 40 frågor men kan vecklas upp till 90 frågor beroende på hur man svarar. Det kan inte vara för många frågor för då blir den inte användarvänlig. Man har i all möjligaste mån försökt få in allt kring tillgänglighet och det är ca 30 personer med kognitiva nedsättningar som har fått testa och gå igenom applikationen. Applikationen finns på nätet men inte i mobilen. KF Roxy på Gotland använder den hela tiden till sina arrangemang och de är även ägare av den men Johan har rättigheterna.

Johan hade gärna sett att applikationen används av alla då den är ett fantastiskt verktyg. Ett förslag är att, genom appen, marknadsföra Gotland som Sveriges tillgängligaste kommun. I dagsläget söker Johan efter andra ägare eller sponsorer för driften av den. Det är ett väldigt bra verktyg och mycket arbete har lagts ned för att ta fram den. Ett stort problem just nu är att säkra dess överlevnad i framtiden.

Fråga: Jan undrar om Roxy kan ta hand om applikationen och underhållet som behövs? Vad kostar det?

Svar: Den kan hållas vid liv med konstgjord andning utan att man uppdaterar den. Roxy kan hålla den vid liv i ca 1 år då man har projektmedel för driften av den. Accesslabb har den bara på sin server. Det kostar att hyra servern, och om ett år försvinner den. Det kostar ca 30 000kr/år för att hålla den vid liv. Men kostnaden för drift och underhålla är uppskattningsvis på ca 50 000kr. Johan kommer fortsätta söka sponsorer eller nya ägare till den, synd om den bara skulle försvinna.

Kommentar: Filip menar att applikationen skapar förutsättningar att arbeta mer systematiskt med tillgänglighet. Applikation blir ett konkret svar på hur man kan arbeta gemensamt.

Kommentar: Jan, berättar om tillgänglighetsguiden och det framtida arbetet med att få ihop en komplett tillgänglighetsguide för hela Gotland. Jan vill gärna samarbeta kring appen.

Johan kommer besöka FUNKISAM så får de föra vidare diskussionen där. Blerina kan även höra med Region Gotland om det kan finnas intresse av att ta över applikationen alternativt samarbeta med Johan på något sätt. Återkoppling nästa Tillgänglighetsråd.

Tillgr § 9 **Övriga frågor**

Jan mejlar länken till medlemsföreningarna för den nya webbsidan Region Gotland så att alla har möjlighet att inkomma med synpunkter.

Tillgr § 10 **Förslag på frågor till nästkommande möte**

Tillgr § 11 **Sammanträdet avslutas**

Ordförande avslutade genom att tacka alla deltagare för ett väl genomfört möte.

Nästa möte är 2024-05-13, kl. 13-16, Ljuskåden Visborg.